

Technologie in het klimaatbeleid

Technologie is een van de vier bouwstenen van het 'Bali Action Plan', de wegkaart van onderhandelingsthema's waarover in Kopenhagen afspraken gemaakt moeten worden – naast andere manieren om klimaatverandering te voorkomen ('mitigatie') en aanpassing aan de verandering ('adaptatie').

Door
Pieter Boot

Hoe voor de hand liggend ook, technologie is in dit verband een betrekkelijk nieuw thema. In Kyoto kreeg het amper aandacht. Ook in Europa was er geen enkel verband tussen het energie-, klimaat- en technologiebeleid. Nog sterker, er was sprake van een tegenstelling tussen de Europese Unie die dacht dat emissiedoelstellingen het klimaat zouden redden en de Verenigde Staten onder

president George W. Bush, die dachten dat dit de economie zou ruïneren en alle heil van technologie moest komen – zonder daar overigens veel impulsen aan te geven.

Het laatste jaar zijn deze tegenstellingen in grote mate verdampt. Zowel de Verenigde Staten als Europa zijn gaan begrijpen, dat doelen en meer technologie-inspanning beide nodig zijn. Tegelijk haalt China deze regio's in. Maar de toenemende rol van technologie in het klimaatdebat is diepgaander. Dat heeft drie redenen.

De eerste is prachtig uitgewerkt in het recente proefschrift *Technology Rules!* van Heleen de Coninck (Vrije

Universiteit Amsterdam). Zij betoogt, dat alleen vertrouwen op emissiedoelen een moeizame aanpak belooft zonder veel kans op succes. Er zit veel licht tussen de belangen van degenen die het klimaatbeleid moeten betalen, omdat ze de meeste verantwoordelijkheid voor emissies dragen – de rijke landen – en degenen die de meeste baat hebben bij minder klimaatverandering – vooral de armste landen. Dit leidt tot free riders: het is aantrekkelijker minder te doen dan de buurman. Technologie is dan veelbelovend, omdat degene die investeert in een technologische voorsprong, daarvan ook de revenuen kan plukken – er zit meer wederkerigheid in technologieverdragen.

Een tweede verandering is dat de westerse landen langzaam maar zeker wakker geschud worden door de opkomende technologieus China.

Het heeft immers weinig zin klimaatdiscussies over technologie te voeren als het eigen huis niet op orde is. Zoals de Amerikaanse energieminister Steven Chu eind oktober in de Senaat zei: "The only question is: which country will invent, manufacture and export clean technologies and which countries will become dependent on foreign products." Een logische opmerking in een land waar 84 procent van de anti-crisisgelden voor groene energie nog naar Europese bedrijven gaan. China wint daarbij razendsnel terrein – de R&D-uitgaven stijgen er dit en volgend jaar met 50 procent. Maar het is goed dat Europa blijft proberen mee te doen, getuige het onlangs verschenen SET-plan 'Financing Low Carbon Technologies' van de Europese Commissie. Dit is voor het eerst een poging een gezamenlijk Europees beeld te ontwerpen van hoe het nu verder moet met zon-PV,

offshore wind, Carbon Capture and Storage en de elektriciteitsinfrastructuur, en het bevat een pleidooi daar meer in te investeren.

De derde reden is dat we zijn gaan begrijpen hoe ontzettend veel er moet gebeuren in een korte tijd. Wil het klimaatbeleid slagen, dan moet de elektriciteitsvoorziening binnen 40 jaar broeikasgasemissieneutraal zijn. Dat lukt niet door alleen een hoge CO₂-prijs. Daardoor komen nieuwe generaties windturbines of kerncentrales niet uit de lucht vallen. Om die te realiseren, zijn forse extra inspanningen nodig, zowel inzake R&D als feitelijke toepassingen. Het IEA spreekt niet voor niets over een noodzakelijke energierevolutie.

Concrete thema's voor te maken afspraken hebben zich al aangediend. Technologie kan onderdeel zijn van

nationale klimaatplannen die landen gaan maken. Ook lijkt duidelijk wat de landen willen bereiken: meer actie in alle fasen van de innovatieketen. En uiteraard zullen er vormen van ondersteuning voor de armste landen moeten komen: capaciteitsopbouw, meer R&D, oprichting van innovatiecentra die ook werk maken van informatie-uitwisseling. China hoeven we daarbij niet te helpen, de armste landen uiteraard wel. Nederland – zowel de ministeries als ECN – speelt een actieve rol in dit debat. ■

Pieter Boot is verbonden aan het Energie Centrum Nederland en het Clingendael International Energy Programme.

Lees ook pagina 6 tot en met 9 met binnen- en buitenlandse bijdragen over de klimaatop in Kopenhagen